

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.03.2014, sp. zn. 21 Cdo 3266/2013, ECLI:CZ:NS:2014:21.CDO.3266.2013.1

Číslo: 62/2014

Právní věta: Je-li exekucním titulem notářský zápis se svolením k vykonatelnosti a domáhá-li se povinný zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. z důvodu, že oprávněný nemá na vymáhané (vymožené) plnění podle hmotného práva nárok, rozhodne soud o tomto návrhu povinného i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce byly vymoženy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.06.2014

Spisová značka: 21 Cdo 3266/2013

Číslo rozhodnutí: 62

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dovolání, Exekuce, Podmínky řízení, Zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce)

Předpisy: § 243e odst. 1 o. s. ř. ve znění od 01.01.2013

§ 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. ve znění do 31.12.2012

§ 269 odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31.12.2012

§ 271 o. s. ř. ve znění do 31.12.2012

§ 274 písm. e) o. s. ř. ve znění do 31.12.2012

§ 40 odst. 1 písm. d) předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 31.12.2012

§ 51 písm. c) předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 31.12.2012

§ 52 odst. 1 předpisu č. 120/2001Sb. ve znění do 31.12.2012

§ 6 předpisu č. 82/1998Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Liberci usnesením ze dne 23. 4. 2009 nařídil exekuci na majetek povinné podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti ze dne 24. 3. 2009, sepsaného jménem JUDr. Z. K., notáře, jeho zástupkyní JUDr. Ing. V. K., k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 700 000 EUR, pro náklady oprávněného a pro náklady exekuce, které budou v průběhu řízení stanoveny, jejímž provedením pověřil soudní exekutorku Mgr. P. F., Exekutorský úřad O.

Proti tomuto usnesení podala povinná dne 30. 4. 2009 odvolání a dalším podáním ze dne 14. 5. 2009 navrhla, aby exekuce byla zastavena podle § 268 odst. 1 písm. h) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Obě tato podání odůvodnila tím, že dohoda o narovnání uzavřená mezi účastníky dne 24. 3. 2009, která byla podkladem pro notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, je neplatná, neboť „jednání oprávněného předcházející uzavření této dohody lze bez

pochybností označit za bezprávnou výhrůžku“; z tohoto důvodu je podle povinné „neplatná i dohoda účastníků o vykonatelnosti vtělená do notářského zápisu“.

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci usnesením ze dne 16. 9. 2009 usnesení soudu prvního stupně o nařízení exekuce potvrdil.

Okresní soud v Liberci usnesením ze dne 27. 10. 2009 návrh povinné na zastavení exekuce zamítl.

K odvolání povinné Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci usnesením ze dne 24. 11. 2010 usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odvolací soud soudu prvního stupně vytknul, že nedostatečně zjistil skutkový stav věci, a uložil mu, aby dokazování doplnil listinnými důkazy (notářským zápisem se svolením k vykonatelnosti, dohodou o narovnání, prohlášením jednatelé povinného o podepsání vnučené dohody o narovnání z důvodu vzniku a hrozby škody velkého rozsahu, který byl sepsán bezprostředně po notářském zápisu, smlouvou o výpůjčce, všeobecnými obchodními podmínkami, potvrzením firmy FA, dopisem firmy JC adresovaným Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze, fakturou vystavenou oprávněným na částku 1 783 412,54 EURO, výzvou k vydání forem, korespondencí mezi účastníky, usnesením Policie ČR ze dne 30. 4. 2009, příkazem Policie ČR k vydání věcí ze dne 13. 3. 2009, usnesením Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 20. 4. 2009, a případně i výpověďmi svědků).

Soud prvního stupně v průběhu dalšího řízení, v němž posléze jako s účastníkem na straně oprávněného jednal s Ing. L. N., insolvenčním správcem dlužníka T., a. s., provedl obsáhlé dokazování. V podání doručeném soudu prvního stupně dne 27. 6. 2012 oprávněný navrhl, aby řízení o návrhu povinné na zastavení exekuce bylo podle § 103, § 104 odst. 1 a § 254 odst. 1 o. s. ř. zastaveno pro nedostatek podmínky řízení, neboť exekuce již byla provedena (povinná zaplatila k rukám soudní exekutorky celou vymáhanou pohledávku včetně nákladů exekuce dne 7. 5. 2009, která ji vyplatila oprávněnému, přičemž na jeho účet byla připsána dne 23. 10. 2009). K tomuto podání oprávněný připojil příkaz k úhradě nákladů exekuce vydaný pověřenou soudní exekutorkou dne 11. 5. 2009 a dále přípisy povinné ze dne 17. 1. 2011 a ze dne 7. 2. 2011, adresované soudní exekutorce, v nichž povinná uvedla, že pohledávku považuje za vymoženou, exekuci za provedenou a tedy i ukončenou, a požadovala vydání písemného oznámení podle 46 odst. 2 a odst. 7 ex. ř. o tom, že již netrvaly zákazy podle ustanovení § 44a odst. 1 a § 47 odst. 4 ex. ř.

Usnesením ze dne 27. 7. 2012 O k r e s n í s o u d v Liberci řízení o návrhu povinné na zastavení exekuce zastavil (výrok I.), „povinné uložil uhradit oprávněnému k rukám právního zástupce na nákladech řízení do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku 21 000 Kč“ a dále rozhodl, že „povinná je povinna nahradit náklady řízení o zastavení exekuce, jejichž výši určí exekutor“. Soud prvního stupně – vzhledem ke zjištění, že povinná zaplatila celou vymáhanou pohledávku včetně nákladů exekuce dne 7. 5. 2009, a že plnění bylo zasláno na účet oprávněného – odůvodnil své rozhodnutí poukazem na závěry přijaté judikaturou Nejvyššího soudu, která dovodila, že existence nařízeného a trvajícího výkonu rozhodnutí (exekuce) je zvláštní podmínkou řízení o návrhu na jeho zastavení, že vymožení pohledávky, jejího příslušenství a nákladů exekuce má za následek – kromě zániku pověření k provedení exekuce (§ 51 písm. c/ zákona č. 120/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů) – zánik exekuce (jako celku), a že zanikla-li exekuce (kupříkladu tím, že byla provedena), k řízení o návrhu na její zastavení již nejsou podmínky a toto řízení musí být podle ustanovení § 103, § 104 odst. 1 a § 254 odst. 1 o. s. ř. zastaveno (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2005, sp. zn. [20 Cdo 2421/2004](#), ze dne 25. 1. 2007, sp. zn. [20 Cdo 1886/2006](#), a ze dne 12. 4. 2007, sp. zn. [20 Cdo 3516/2006](#), uveřejněné pod číslem 95/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

K odvolání povinné K r a j s k ý s o u d v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci usnesením ze dne 22. 4. 2013 usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a dále ze sdělení pověřené soudní exekutorky Mgr. P. F. zjistil, že v dané věci vydala (dne 28. 4. 2009) exekuční

příkaz k provedení exekuce prodejem podniku, že na základě tohoto příkazu povinná vymáhanou pohledávku včetně příslušenství uhradila dne 5. 5. 2009 a dne 7. 5. 2009 a že jinými způsoby nebyla exekuce vedena. Dospěl k závěru, že byla-li exekuce vedena jen jedním ze způsobů uvedených v ustanovení § 59 ex. ř., došlo vymožením pohledávky, jejího příslušenství a nákladů exekuce nejen k zániku pověření exekutora, ale též k zániku exekuce jako celku. Soud prvního stupně proto nepochybil, když řízení o návrhu povinné na zastavení exekuce podle ustanovení § 103, § 104 odst. 1 a § 254 odst. 1 o. s. ř. zastavil.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu (včetně výroku o náhradě nákladů odvolacího řízení) podala povinná dovolání, v němž soudům obou stupňů vytýká, že se nevypořádaly s jejím tvrzením o neplatnosti dohody o narovnání uzavřené mezi účastníky dne 24. 3. 2009 (na jejímž základě byl exekuční titul sepsán) z důvodu, že byla podepsána v důsledku bezprávné výhrůžky oprávněného, což je v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího soudu (viz např. usnesení sp. zn. [21 Cdo 267/2000](#), sp. zn. [20 Cdo 1197/2003](#), sp. zn. 20 Cdo 3328/200, sp. zn. [20 Cdo 2910/2007](#)); neplatnost této dohody činí neplatnou i dohodu o vykonatelnosti „vtělenou“ do notářského zápisu. Z toho dovolatelka dovozuje, že oprávněný nemá na vymáhané plnění podle hmotného práva nárok, což je důvodem pro zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. (viz např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [21 Cdo 267/2000](#), sp. zn. [20 Cdo 1197/2003](#), a další vyjmenovaná rozhodnutí). Nesouhlasí proto s názorem soudů obou stupňů, že v dané věci již k řízení o jejím návrhu na zastavení exekuce nejsou podmínky a že řízení musí být podle ustanovení § 103, § 104 odst. 1 a § 254 odst. 1 o. s. ř. zastaveno. Poukazuje taktéž na to, že veškerá její tvrzení byla v řízení před soudem prvního stupně provedeny důkazy (listinnými i výpověďmi svědků) prokázána, přičemž oprávněný uznal, že skutkový stav popsán povinnou skutečně nastal. Navíc je podle dovolatelky zřejmé, že k ukončení exekuce ještě nedošlo, neboť část finančních prostředků, které povinná plnila soudní exekutorce, nebyla oprávněnému vyplacena, a kromě toho v rámci řízení vznikly a nadále vznikají náklady, které je exekutorka povinna vymoci. I z tohoto důvodu je usnesení odvolacího soudu v rozporu se zákonem a judikaturou Nejvyššího soudu, když tu nadále jsou podmínky pro zastavení exekuce. Dále dovolatelka uvedla, že v rámci exekuce plnila pouze z toho důvodu, že „exekuce byla vedena nestandardním a nátlakovým způsobem“, jelikož bezprostředně poté, co soudní exekutorka byla pověřena provedením exekuce, ustanovila správce podniku, který „hrozil převzetím celého provozu podniku“, ačkoliv povinná disponovala peněžními prostředky na účtu. Napadené rozhodnutí odvolacího soudu proto podle ní závisí na vyřešení otázek hmotného práva („platnost hmotněprávního titulu jako podkladu pro exekuční titul“) i procesního práva („možnost zastavení exekuce i po částečném vymožení plnění“), které dosud nebyly v rozhodování dovolacího soudu vyřešeny, resp. při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, resp., které mají být dovolacím soudem posouzeny jinak, jelikož odvolací soud měl exekuci zastavit podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., a nikoliv zastavit řízení o jejím návrhu na zastavení exekuce. Protože rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, dovolatelka navrhl, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ing. L. N., insolvenční správce T., a. s., navrhl, aby dovolání bylo odmítnuto, případně zamítnuto.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2013, neboť dovolací řízení bylo zahájeno přede dnem 1. 1. 2014 (srov. čl. II bod 2. zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

Vzhledem k tomu, že z úplného výpisu z obchodního rejstříku vedeného u Krajského soudu v Brně, oddílu B, vložky 6211, vyplývá, že usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 17. 10. 2013, které nabylo právní moci dne 12. 11. 2013, byl zrušen prohlášený konkurs na majetek dlužníka T., a. s., neboť majetek dlužníka je zcela nepostačující pro uspokojení věřitelů, a protože tentýž soud usnesením ze dne 20. 11. 2013 zprostil insolvenčního správce Ing. L. N. jeho funkce po zrušení konkursu, jednal Nejvyšší soud v dovolacím řízení na straně oprávněného se společností T., a. s.

Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení), řádně zastoupenou advokátem, ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se dovolací soud nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu vázán uplatněným dovolacím důvodem (srov. § 242 odst. 3, větu první, o. s. ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo která již dovolacím soudem vyřešena byla, ale má být posouzena jinak, a zda je tedy dovolání podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že jsou splněna kritéria přípustnosti dovolání obsažená v tomto ustanovení. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud, který jediný je oprávněn tuto přípustnost zkoumat (srov. § 239 o. s. ř.), dospěje k závěru, že kritéria přípustnosti dovolání uvedená v ustanovení § 237 o. s. ř. skutečně splněna jsou.

Protože dovolání může být podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právních otázek, je dovolatel oprávněn napadnout rozhodnutí odvolacího soudu pouze z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání povinné je podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné, neboť v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena otázka procesního práva, zda vymožení pohledávky (s příslušenstvím) a nákladů exekuce (s následným zánikem pověření soudního exekutora k provedení exekuce podle § 51 písm. c/ zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti /exekuční řád/ a o změně dalších zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2012 – dále jen „ex. ř.“) vylučuje (věcné) projednání návrhu povinného na zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. z důvodu, že oprávněný nemá na vymáhané plnění na základě notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti podle hmotného práva nárok.

Po přezkoumání napadeného usnesení odvolacího soudu ve výroku, jímž potvrdil usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení o návrhu povinné na zastavení exekuce, ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době – vzhledem k tomu, že řízení bylo zahájeno dne 30. 3. 2009, posuzovat podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2012 (viz čl. II bod 1. zákona č. 396/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony) a exekučního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2012 (viz čl. IV bod 1. zákona č. 396/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony).

Právní posouzení je ve smyslu ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř. nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 51 písm. c) ex. ř. pověření (soudního exekutora) k provedení exekuce zaniká, jestliže pohledávka, její příslušenství a náklady exekuce byly vymoženy.

Podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., které se použije i pro exekuční řízení (viz § 52 odst. 1 ex. ř.), bude výkon rozhodnutí (exekuce) zastaven, jestliže výkon rozhodnutí je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.

V projednávané věci byla exekuce na majetek povinné nařízena usnesením Okresního soudu v Liberci ze dne 23. 4. 2009, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 16. 9. 2009, podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti ze dne 24. 3. 2009, sepsaného jménem JUDr. Z. K., notáře, jeho zástupcem JUDr. Ing. V. K., k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 700 000 EUR, pro náklady oprávněného a pro náklady exekuce, které budou v průběhu řízení stanoveny. V řízení bylo zjištěno, že soudní exekutorka vydala dne 28. 4. 2009 exekuční příkaz k provedení exekuce prodejem podniku, že na základě tohoto příkazu povinná vymáhanou pohledávku a náklady exekuce uhradila dne 5. 5. 2009 a dne 7. 5. 2009 a že jinými způsoby nebyla exekuce vedena.

Podle ustálené judikatury soudů notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu je podle ustanovení § 40 odst. 1 písm. d) ex. ř. nebo podle ustanovení § 274 písm. e) o. s. ř. titulem pro exekuci nebo soudní výkon rozhodnutí, jestliže splňuje formální náležitosti stanovené pro sepisování notářských zápisů o právních úkonech uvedené zejména v ustanovení § 62 a násl. zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „not. ř.“), jestliže obsahuje dohodu osoby oprávněné ze závazkového právního vztahu s osobou ze závazkového právního vztahu povinnou, v níž jsou přesně individualizovány oprávněná a povinná osoba a vyznačeny právní důvod plnění, předmět plnění (přesný obsah a rozsah plnění) a doba plnění (přesně a určité určena doba, do které se povinná osoba zavazuje předmět plnění poskytnout oprávněné osobě), a jestliže osoba povinná v něm svolila k vykonatelnosti (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 1999, sp. zn. [21 Cdo 2020/98](#), uveřejněné pod číslem 4/2000 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Dohoda oprávněné a povinné osoby, obsažená v notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti, nemá hmotněprávní povahu. Jde o jednu z náležitostí, kterou musí notářský zápis se svolením k vykonatelnosti obsahovat, aby byl ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 písm. d) ex. ř. nebo ustanovení § 274 písm. e) o. s. ř. z materiálního hlediska vykonatelný. Dohoda oprávněné a povinné osoby tedy sama o sobě nemá za následek vznik, změnu nebo zánik práv nebo povinností účastníků právního vztahu. V notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti se neuvádí (protože nepatří k jeho obsahovým náležitostem) hmotněprávní úkon, ať jednostranný, dvoustranný nebo vícestranný, bez ohledu na to, zda se týká vzniku právního vztahu nebo jeho změny, popřípadě uznání dluhu, o jehož splnění jde. Uvedené samozřejmě neznamená, že by notářský zápis o takovém hmotněprávním úkonu nemohl být obsažen ve stejné listině s notářským zápisem se svolením k vykonatelnosti; oba tyto zápisy je ovšem třeba důsledně rozlišovat a navzájem nezaměňovat. I když je notářský zápis se svolením k vykonatelnosti titulem pro exekuci nebo soudní výkon rozhodnutí, není rozhodnutím a nemá ani účinky, které zákon s rozhodnutím spojuje. Má povahu veřejné listiny (srov. § 6 not. ř.) a není vybaven účinky právní

moci ani závaznosti pro účastníky a pro všechny orgány, jaké mají například rozhodnutí soudu vydaná v občanském soudním řízení (srov. § 159 o. s. ř.). Skutečnost, že se osoba povinná zavázala poskytnout oprávněné osobě stanovené plnění a že dohoda o tom byla uvedena v notářském zápise se svolením k vykonatelnosti, rovněž nepředstavuje překážku, která by bránila projednání sporu o stejné plnění před orgánem, do jehož pravomoci náleží projednání takové věci.

Z uvedeného vyplývá, že notářský zápis se svolením k vykonatelnosti má jen formální charakter, neboť obsahuje takové náležitosti, které jsou potřebné k tomu, aby byl jako titul pro exekuci nebo soudní výkon rozhodnutí vykonatelný; notář jej sepíše na základě dohody oprávněné a povinné osoby, aniž by byl oprávněn zkoumat její podklad v hmotném právu, a na základě prohlášení povinné osoby, jímž svoluje k jeho vykonatelnosti. Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti není sám o sobě samostatným zavazovacím důvodem a ani se jím nezakládá domněnka o existenci dluhu v době jeho sepsání. Skutečnost, že notářský zápis se svolením k vykonatelnosti je takovým titulem pro výkon rozhodnutí, který sám o sobě oprávněnému nezakládá právní důvod pro přijetí vymáhaného plnění, musí být zohledněna i v řízení o výkon rozhodnutí (v exekučním řízení). Vymáhání plnění, na něž nemá oprávněný nárok a které by byl povinen po jeho přijetí z důvodu bezdůvodného obohacení povinnému vrátit, nelze považovat za přípustné. Nařídí-li soud podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti výkon rozhodnutí, ačkoliv oprávněný nemá na vymáhané plnění podle hmotného práva nárok, je to důvodem k zastavení výkonu rozhodnutí postupem podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. Nařízený výkon rozhodnutí lze z tohoto důvodu zastavit na návrh nebo i bez návrhu (srov. § 269 odst. 1 o. s. ř.) – k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2000, sp. zn. [21 Cdo 267/2000](#), uveřejněný v časopise Soudní judikatura, číslo 1, ročník 2001, pod číslem 15/2001). V řízení o návrhu povinného na zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce) podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. podaného z uvedeného důvodu tedy soud musí posoudit, zda hmotněprávní úkon, jenž je podkladem pro notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, který je exekučním titulem, je či není platný (takový úkon nemusí být součástí notářského zápisu) – k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. [20 Cdo 3326/2007](#).

V usneseních ze dne 14. 12. 2005, sp. zn. [20 Cdo 2421/2004](#), a ze dne 25. 1. 2007, sp. zn. [20 Cdo 1886/2006](#), Nejvyšší soud dovodil, že existence nařízeného a trvajícího výkonu rozhodnutí je zvláštní podmínkou řízení o návrhu na jeho zastavení. Jestliže výkon rozhodnutí zanikl (z důvodu zániku titulem přiznaného práva), k řízení o návrhu povinného na jeho zastavení podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. již nejsou podmínky a toto řízení musí být podle ustanovení § 103, § 104 odst. 1 a § 254 odst. 1 o. s. ř. zastaveno. K uvedenému právnímu názoru se Nejvyšší soud výslovně přihlásil v usnesení ze dne 12. 4. 2007, sp. zn. [20 Cdo 3516/2006](#), publikovaném pod číslem 95/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i v usnesení ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. [20 Cdo 2325/2006](#), a dalších.

Naproti tomu v usnesení ze dne 22. 9. 2008, sp. zn. [20 Cdo 2706/2007](#), uveřejněném pod číslem 107/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že soud zastaví exekuci i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce byly vymoženy, jestliže se podkladové rozhodnutí nestalo vykonatelným (§ 268 odst. 1 písm. a) o. s. ř.). K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší soud též v usnesení ze dne 15. 10. 2008, sp. zn. [20 Cdo 4312/2007](#), ve věci, v níž bylo zjištěno, že exekuce byla nařízena podle titulu, který byl po nařízení exekuce zrušen (§ 268 odst. 1 písm. b) o. s. ř.). V těchto rozhodnutích dovolací soud dovodil, že na rozdíl od ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř., které dovoluje exekuci – na návrh nebo i bez návrhu – zastavit proto, že po vydání rozhodnutí (v případě rozsudku pro zmeškání i před vydáním) zaniklo přiznané právo, nebyla-li již provedena, uvedený předpoklad ze znění ustanovení § 268 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř. nevyplývá a nelze ho dovodit ani výkladem. Je tomu tak – obecně – proto, že provedení exekuce, tj. vymožení pohledávky s příslušenstvím a nákladů exekuce, nařízené podle titulu, který zde nikdy nebyl, nebo titulu, který je způsobilý vykonatelnosti nabýt, ale dosud se tak nestalo, anebo titulu, který

vykonatelnosti před nařízením exekuce pozbyl, a rovněž titulu, který byl po nařízení exekuce zrušen, představuje neoprávněný zásah do majetkových práv povinného. Je-li najisto postaveno, že exekuce byla provedena na základě takového titulu, „může vymožené plnění být identifikováno s bezdůvodným obohacením“.

Ze shora uvedených judikatorních závěrů Nejvyššího soudu, podle nichž notářský zápis se svolením k vykonatelnosti je exekučním titulem, který není sám o sobě samostatným zavazovacím důvodem a ani se jím nezakládá domněnka o existenci dluhu v době jeho sepsání a který notář sepíše na základě dohody oprávněné a povinné osoby, aniž by byl oprávněn zkoumat její podklad v hmotném právu, a podle nichž vymáhání plnění, na něž nemá oprávněný nárok a které by byl povinen po jeho přijetí z důvodu bezdůvodného obohacení povinnému vrátit, nelze považovat za přípustné, vyplývá, že byla-li by vymožena pohledávka s příslušenstvím podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti a náklady exekuce, avšak oprávněný by neměl na vymožené plnění podle hmotného práva nárok (např. proto, že hmotněprávní úkon, který byl podkladem pro notářský zápis, je neplatný), došlo by k neoprávněnému zásahu do majetkových práv povinného a na straně oprávněného by takto vymožené plnění představovalo bezdůvodné obohacení. Vznikla by tak obdobná situace jako v případech shora uvedených, ohledně nichž judikatura dospěla k závěru, že soud zastaví exekuci podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. a) nebo b) o. s. ř. i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce byly vymoženy. Je proto namístě učinit závěr (a v tomto ohledu přisvědčit povinné), že je-li exekučním titulem notářský zápis se svolením k vykonatelnosti a domáhá-li se povinný zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. z důvodu, že oprávněný nemá na vymáhané (vymožené) plnění podle hmotného práva nárok, rozhodne soud o tomto návrhu povinného i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce byly vymoženy. Jinak řečeno, provedení exekuce nebrání věcnému rozhodnutí o takovém návrhu povinného.

Z uvedeného vyplývá, že rozhodnutí odvolacího soudu ve výroku, jímž potvrdil usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení o návrhu povinného na zastavení exekuce podle ustanovení § 103, § 104 odst. 1 a § 254 odst. 1 o. s. ř. není správné, a dovolací důvod podle § 41a odst. 1 o. s. ř. tak byl naplněn.

Souhlasit však nelze s námitkou dovolatelky, že vznikají-li v dané věci účastníkům i nadále náklady řízení (tedy poté, co soudní exekutorka Mgr. P. F. vydala po zaplacení celé vymáhané pohledávky a nákladů exekuce povinnou dne 11. 5. 2009 příkaz k úhradě nákladů exekuce), je povinna vymoci soudní exekutorka (z čehož dovozuje, že dosud nedošlo k ukončení exekuce), jelikož podle ustanovení § 51 písm. c) ex. ř. pověření soudního exekutora k provedení exekuce zaniká, byla-li pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce vymoženy. Z toho vyplývá, že o náhradě nákladů tohoto exekučního řízení ve vztahu mezi účastníky rozhodne soud v usnesení o návrhu povinné na zastavení exekuce podle ustanovení § 271 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 52 odst. 1 ex. ř. Nesprávné je proto rozhodnutí odvolacího soudu i ve výroku, jímž potvrdil výrok usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto, že „povinná je povinna nahradit náklady řízení o zastavení exekuce, jejich výši určí soudní exekutor“, jakož i tento výrok usnesení soudu prvního stupně.

Vzhledem k tomu, že soudy obou stupňů neprojednaly návrh povinného na zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. věcně, nezabývaly se při svých rozhodnutích tvrzením povinné o neplatnosti dohody o narovnání uzavřené účastníky dne 24. 3. 2009, která byla podkladem sepsání notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti ze dne 24. 3. 2009, sepsaného jménem JUDr. Z. K., notáře, jeho zástupcem JUDr. Ing. V. K., a v tomto ohledu neučinily ani žádné právní závěry. Na vyřešení této otázky hmotného práva proto rozhodnutí odvolacího soudu nezávisí (a ani nespočívá) a dovolání k jejímu řešení tudíž není podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu není správné a protože nejsou podmínky pro jeho změnu, Nejvyšší soud je (včetně akcesorického výroku o náhradě nákladů odvolacího řízení) zrušil (§ 243e

odst. 1, věta první, o. s. ř.). Protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí také na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil Okresnímu soudu v Liberci k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1, věta druhá, o. s. ř.), aniž bylo zapotřebí se zabývat dalšími námitkami v dovolání.